

temel petekte ve diğer arıcılık malzemelerinde yıllarca canlı kalabilmektedir. Bu nedenle, temel petek satın alırken temel petek yapımında kullanılan balmumunun sterilize edilmiş olduğundan emin olunuz. Aksi halde, kendi üretimizi olan balmumundan temel petek yaptırınız.

10. Boş peteklerin saklanması sırasında petek güvesi zararına karşı güdüyü kadar yarıya kadar kullanılan **naftalin uygulamasından kesinlikle vazgeçiniz.** Petrol ürünü ve aynı zamanda kanserojen olan naftalinin bal ve balmumunda bıraktığı kalıntı nedeniyle insan sağlığı için tehlike arz ettiğini unutmayınız. Balı sızdıran boş petekler serin ve izolofli ortamlarda, gerektiğinde 1 m³ hacim için 50 g toz kakarı yakılarak sökülüp, Feski petekler hastalık etmenlerini taşıyabileceklerinden en iyisi, diğer bazı ülkelerle olduğu gibi, bu tür petekleri sadece bir yıl kullanınız. Eski petekleri çirterek, muma dönüştürünüz.

11. *Varioza* mücadelesi, kesinlikle bal üretim mevsimi dışında, mümkünse kolonide hiç kapalı yavruman bulunmadığı, ya da en az olduğu erken ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde, mutlaka bunun için ruhsat almış ilaçlarla ve tavsiye edilen dozlarda yapınız. *Varioza* mücadelesinde zamanlamayı **atın kuralı olduğunu biliniz.**

12. Antibiyotikler, insan sağlığında olduğu gibi arı sağlığında da ancak hastalık durumunda, belli sıklık ve dozlarda bilyeçli kullanılması gereken maddelerdir. Aksi halde, bu ilaçlar hem arılara zarar verir hem de baldaki kalıntıları nedeniyle balın kalitesini olumsuz etkiler. Ayrıca, bilyeçsiz ve gereksiz kullanılmaları durumunda, hastalık yapan bakteriler başlıca kazancığın hastalık olması durumunda bilyeçli kullanılsalar bile yararlı olamazlar. Bunun için bir arıcılık uzmanına danışmadan arılarınıza kesinlikle antibiyotik vermeyiniz, verene uyarınız.

Değerli Arıcılar, bugünkü yüksek üretim maliyetleri karşısında eski usullerle veya kovanları kendi hallerine bırakarak arıcılıktan yeterli kazanç sağlamak mümkün değildir. Diğer taraftan, tüketiciler de sıradan bir bal yerine, ilaç kalıntısı içermeyen **saf ve kaliteli bal istemektedirler.** Bu nedenle, kovan başına üretiminizi bal miktarını artırmak ve kalitesiz bal üretmek zorundasınız. Bu zorunluluk çerçevesinde kovan başına maliyetleri düşürerek, arıcılıktan daha fazla kazanç sağlayabilmek ve kalitesiz saf bal üretmek için uygulayabileceğiniz bazı önemli öneriler aşağıda sıralanmıştır. Teknik arıcılık kuralları olan bu önerilere uyunuz ki, kazancınız bol ve ürününüz sağlıklı olsun.

1. Teknik ve gezgin arıcılığa uygun modern kovanlarla arıcılık yapınız. Ekonomik bir arıcılık için, yeterli bilgi ve tecrübe sahibi olduktan sonra, en az 50-60 adet kovanla çalışınız ve diğer arıcılarla işbirliği yapınız.

2. Güçlü kovanlarda arı başına birim üretkenliğin daha yüksek olduğunu unutmayınız. Bu nedenle, 5'er çerçeveli 3 kovan yerine 10 çerçeveli 1 adet kovanla çalışmayı tercih ediniz. Zayıf kovanların, üretim maliyetlerini artırdığını ve kazancınızı azalttığını unutmayınız. 10 bin yetişkin arısı olan zayıf bir kovandaki bir işçi arının ancak 400 mg bal üretmesine karşılık, 40 bin yetişkin arısı olan güçlü bir kovandaki aynı işçi arının aynı süre içinde 800 mg bal ürettiği daima hatırlanmalıdır.

3. Kovanlarınızın güçlü olması için mevsimsel bakım işlerini mutlaka zamanında yapınız. Özellikle ilkbaharda yapılan teşvik beslemesinin ve *varroa* mücadelesinin zamanını kaçırmayınız. Boşarılı işletimde atım kuralını, kış mevsimine mutlaka genç işçi arılarla ve yeterli besin stoğu ile girmek olduğunu unutmayınız. Arılar kış mevsimi dışındaki

13. Bal doğal ve saf bir gıda maddesidir. Üretiminde 22 Ekim 2000 tarih ve 24208 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Türk Gıda Kodeksi 2000/39 sayılı Bal Tebliği" ve bu tebliğ hükümlerinde değişiklik yapan 29 Aralık 2001 tarih ve 24625 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Türk Gıda Kodeksi Bal Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki 2001/44 No'lu Tebliğ" hükümlerine uyunuz.

14. Kurvetli aserban maddeler olan bal ve balmumunu mutlaka kokusuz, rutubetsiz ve havadar ortamlarda depolayınız. Balı, daha önceden başka bir amaç için kullanılmamış yeni ve laktik tenekeler içinde saklayınız. Balmumu ısıtmayınız. Her satma işlemi bulda bulunan değerli maddeleri ve özellikle balı değerli kalan enzimleri tahrip etmektedir.

15. Arıcılık konusunda çalışan kurumlara ziyaretler yaparak arı ürünlerinin üretim tekniklerini uygulamalı olarak görünüz. Kazanç arıcılığın ancak bilgi ve tecrübe ile yapılabileceğini unutmayınız.

16. Arıcılığın değişik konularında, daha fazla bilgi sahibi olmak için, Tarım ve Köyşerleri Bakanlığının İl ve İlçe Müdürlükleri ile arıcılık konusunda uzmanlaşmış diğer kurum ve kişilerle ilişki içinde olunuz. Son yasal ve teknik gelişmeleri öğreniniz. Her zaman öğrenilebilecek yeni bilgi ve uygulamaların olabileceği bilinmelidir.

17. Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü ana arı üretim yanında verdiği eğitim ve araştırma çalışmaları ile sizlerin hizmetindedir. Gerektiğinde bizzat gelerek ya da telefon veya faksia ulaşabilirsiniz.

ÜRÜNÜZ BOL KAZANCINIZ BEREKETLİ OLSUN...

ancak bal yiyerek ısı üretebilmekte ve bu sayede yaşayabilmektedirler.

4. Zayıf kovanları ilkbahar ve sonbaharda bileştiriniz. Kovanların yağlı ana arılarını mutlaka genç ana arılarla değiştirerek, hem oğul çıkışı önleyiniz hem de genç ve kaliteli ana arı kullanımı alışkanlığı kazanınız. **Genç ve kaliteli ana arılarla çalışmak teknik arıcılığın birinci kuralıdır.** Kovan sayınızı arttırmak istiyorsanız ilkbaharda bölme yapınız. Yapacağınız bölmele satın alacağınız, yumurtlamaya başlamış genç ve kaliteli ana arılar veriniz. Böylece mevsimin 3 hafta kazancını ve koloni gelişme dönemini kaçırmamış olursunuz.

5. Arıcılıktan kazanç sağlamak için mutlaka gezgin arıcılık yapınız. Bunun için de nektar ve polen kaynakları yönünden zengin yöreleri tercih ediniz. Gezgin arıcılığa bağlı olarak, özellikle yaz mevsiminde yapacağınız arı nakillerinde, taze ve balı peteklerin çok kolay kırılarak arı ve koloni ölümlerine sebep olabileceğini hatırlayınız. Yaz aylarındaki arı nakillerinde, taze balı petekleri nakilden önce kovandan çıkartınız. Bir gecedan daha uzun süren nakiller için gündüz mola veriniz ve nakil sırasında kovanlara yeterli havalandırma sağlayınız.

6. Üretim çeşitliliğine gidiniz. Bal yanında polen ve arı sütü üretimi yaparak arıcılıktan sağlayacağınız kazancınızı artırmaz. Polen ve arı sütü üretimini uygulamalı olarak Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünden öğrenebilirsiniz. Kolonide yavru üretimi için mutlak surette polene ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle, polenin bol olduğu dönemlerde polen toplayarak, yeterli olmadıkları dönemlerde arılarınızı topladığımız polene besleyiniz. Ayrıca, polen insan sağlığı yönünden de çok değerli bir maddedir. Bunu diğer insanlara da öğretiniz.

T.C.
TARIM VE KÖYŞERLERİ BAKANLIĞI
EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ÇİFTÇİ BROŞÜRÜ

No : 94

ARICILAR İÇİN BAZI ÖNEMLİ ÖNERİLER

Dr. Ali İhsan ÖZTÜRK

Adres : P.K. 9 Memişler 35861 İZMİR
Telefon : (0232) 8461331 (5 Hatt)
Faks : (0232) 8461107
E-Mail : aari@egenet.com.tr
Web Sayfası : www.aari.gov.tr

7. Arı hastalık ve zararlıları konusunda her zaman uyanık ve dikkatli olunuz. Sağlıklı bir koloninin genel görüntüsünü ezbere biliniz. Koloni kontrollerini bakın gözle değil, gören gözle yapınız. Hastalık ve zararlılar yönünden şüpheli bir durumda, zaman kaybetmeden mutlaka bir uzmanın görüş ve önerilerini alınız. Sorma ve öğrenme konusunda tereddüt etmeyiniz.

8. Bilyeçsiz ve gereksiz ilaç kullanmayınız. Gereksiz ilaç kullanmanın arılarınıza, balızın kalitesine ve bütçenize zarar vereceğini unutmayınız. **Kovana verilen her ilacın bal ve balmumunda az veya çok mutlaka kalıntı bıraktığını aklınızdan çıkarmayınız.** İlaç kalıntısı içeren ballar insan sağlığını ve bal ihracatınızı olumsuz yönde etkilemektedir.

9. Arıcılığımızda Amerikan yavru çürüklüğü hastalığına yakalanmış koloni veya koloniler varsa, akşam saatlerinde, hastalıklı kovanın tüm arıları kovana girdikten sonra giriş deliğini kapatınız ve örtü tahtası üzerindeki havalandırma deliğinden kovan içine gaz, benzin veya herhangi bir böcek öldürücü dökerek arıları öldürünüz. Ertesi sabah bir çukar kazarak kovanın ana gövdesi ve örtü kapağı hariç, arılar ve balı veya yavrulu tüm petekler dahil olacak üzere kovanda bulunan her şeyi bir çukarda yakınız ve çukuru toprakla kapatınız. Geriye kalan kovan ana gövdesini ve örtü kapağını tekrar kullanabilmek için bunları en ince detaylarına kadar "pürmüz" ile yıkınız ve sodalı suyla yıkayınız. **Hastalıklı kovanın balmu kesinlikle arı beslemesinde kullanmayınız.** Bu hastalığın sebebi olan bakteriyel sporları antibiyotik, dezenfektan ve diğer maddelerle yok edilememektedir. Bu hastalıkla mücadelede yakmak tek çaredir. Bunu hem kendiniz, hem de ülkeniz arıcılığının geleceği için diğer arıcıları da öğretiniz. Hastalığın kovandan kovana,